

هندیان حقوق اجتماعی خود را مطالبه می‌کنند

اخیراً یک راننده هندی در یکی از شهرهای اوتار پرادش هند باعث انتشار خبری شد که جزو اخبار سر تا سری و مسائل ارتباط جمعی شبه قاره درآمد: نقصی در اتومبیلش که منشأ آن از کارخانه بود باعث تصادفی شد که در آن یک پای راننده هندی شکست. او از کارخانه سازنده اتومبیل ادعای سه هزار دلار خسارت کرد و موفق به دریافت آن شد. چنین خبری شاید در بسیاری از کشورها انعکاس نداشته باشد ولی در هند یک انقلاب است.

فقر، ساختار فرهنگی کهن و به ویژه فرمانروایی مهاراجه‌ها در گذشته به توده‌های هندی تلقین کرده بود که در مقابل قوانین ملوک الطوائفی هیچ اختیار و قدرتی ندارند. اما در چند سال اخیر اصلاحات اقتصادی موجب شده است که انتظارات اجتماعی، مالی و حقوق مدنی مردم افزایش پیدا کند. گرچه نزدیک به یک میلیارد هندی، پراکنده در سرزمین پر وسعت هند امرار معاشی در حد زیستن و تلف نشدن از گرسنگی دارند ولی اقتصاددانان برآورد کرده‌اند در سالهای اخیر دوپست و پنجاه میلیون هندی به درآمدی دست یافته‌اند که می‌تواند به مصرف متنوع بیندیشند. این گروه هر چه بیشتر به بازار مصرف نزدیک می‌شوند آرزوهایشان برای تمتع از زندگی بیشتر می‌شود، به دورنماهای بهتری از زندگی چشم می‌دوزند، توزیع مجدد اقتدار سیاسی و اجتماعی را در میان جوامع متنوع هند می‌طلبند، به بسیاری از قوانین موجود اعتراض می‌کنند و خواهان برکناری بسیاری از زمامداران خود می‌شوند. ایچ. دی. شوری یک مقام یازنشته دولتی که اینک هشتاد و چهار سال دارد و بنیانگذار یک سازمان ضد فساد در هند است پانزده سال پیش گفته است: «ما شاید ظهور یک سیستم ارزشی جدید هستیم که در آن شهروندان هندی چه مرد و چه زن با حقوقی که هرگز نداشته‌اند آشنا می‌شوند». در اوایل سال جاری گروه شوری موفق شد یک کمیته مستقل ملی را برای رسیدگی به شکایاتی که از مقامات فاسد دولتی می‌شد تشکیل دهد و بسیاری از خلائکارهای این مقامات را افشاگری کند. او اکنون مبارزه‌ای را آغاز کرده است که دادگاه عالی هند به همه احزاب سیاسی فشار آورد تا بطور مستمر حسابهای مالی خود و ارگانهای دولتی را در اختیار عموم قرار دهند. شوری می‌گوید فقدان سیستمی برای بازرسی منافع عمومی باعث می‌شود سیاستمداران خیلی راحت قوانین را زیر پا بگذارند و منافع ملی و عمومی را فدای منافع

شخصی خود کنند، او می‌گوید: «احزاب سیاسی منابع مالی هنگفت در اختیار دارند، ما انتظار داریم آنها حسابهای خود را به قضاوت عموم بگذارند و اگر از این کار طفره روند تنبیه شوند».

بدیهی است چنین اقداماتی عده‌ای را ناخشنود می‌سازد. کمال نات وزیر نساجی هند تا ماه پیش که از یک سفر خارجی بازگشت هرگز برای عبور از گمرک دچار مشکلی نمی‌شد و مأموران گمرک هنگام ورود به کشور کاری به کارش نداشتند. در آخرین سفر، مأموران وی را متوقف کردند و پنج چمدان بزرگ او را مورد جستجو قرار دادند، معلوم شد این وزیر اقلام زیادی را در اوراق اعلامیه ورود منمکس نکرده و می‌خواسته مقادیری کریستال، بطریهای وپسکی و شیشه‌های متعدد صخر به ارزش چهار هزار دلار را بدون پرداخت عوارض گمرکی با خود از گمرک خارج کند. بازرس گمرک نه تنها عوارض سنگین گمرکی بر این کالاها بست بلکه او را به علت خودداری از اظهار اقلام وارداتی با ارقامی سنگین جریمه کرد. چند روز بعد بازرس گمرک که خانمی بود بنام شاکونتالا از کار خود برکنار و با شغلی پائین‌تر به شهری دیگر منتقل شد. بر چنین حادثه‌ای در گذشته سروش گذاشته می‌شد و همه با بی‌تفاوتی آن را به بوته فراموشی می‌سپردند ولی یک سازمان دفاع از منافع عامه مسئله را دامن زد و با دخالت در آن تصمیم به تعقیب موضوع گرفت. این سازمان که نامش جانا شاکتی (قدرت مردم) است از دادگاه عالی هند درخواست می‌کند خانم شاکونتالا به شغل قبلی خود بازگردانده شود و نات وزیر نساجی را تحت تعقیب قانونی قرار دهد. گرچه مجازات خطایی در این گونه موارد جریمه مالی است ولی جانا شاکتی از دادگاه دهلی می‌خواهد برای عبرت سایر مقامات دولتی تنبیهی استثنائی برای این وزیر مقرر کند، دادگاه زیر فشار این سازمان، در یک تصمیم استثنائی وزیر نساجی را به سه ماه زندان محکوم می‌کند!

مقاومت بمرسختخانه یک زن مظلوم

فعالان دفاع از حقوق زنان در هند در صف مقدم مبارزه با نظامها و قوانین کهنه قرار گرفته‌اند. بسیاری از زنانی که عضو سازمانهای دفاع از حقوق زن هستند در تمام تظاهراتی که برای ایجاد تحول در قوانین کهنه بر پا می‌شود شرکت می‌کنند، یکی از فعالان برجسته دفاع از حقوق زنان خانم بانو «اری دوی»، بانویی چهل و چهار

ساله با شش کلاس سواد و از طبقات پائین هند است. نام او چندی پیش به دلیل حادثه‌ای که بر سر زبانها افتاد شهرت یافت: بانو اری می‌گوید چندی پیش در دهکده آنها قرار بود مراسم عروسی دختری یکساله با پسر بچه‌ای سه ساله برپا شود، ازدواج کودکان در هند از سال ۱۹۲۳ ممنوع شده بود ولی در مناطق دور افتاده هند از جمله راجستان که بانو اری نیز اهل آنجا بود چنین ممنوعیتی نادیده گرفته می‌شد، بانو اری که یک مددکار اجتماعی دولتی بود پلیس را از این مراسم آگاه می‌کند و پلیس به نوبه خود از برگزاری مراسم مناعت به عمل می‌آورد، پدر دختر، بانو اری را تهدید به مرگ می‌کند، روز ۲۲ سپتامبر سال ۱۹۹۲ بانو اری و همسرش مورد حمله پنج مرد از طبقات بالا قرار می‌گیرند، دو تن از مهاجمان همسر بانو اری را به شدت کتک می‌زنند، نفر سوم بانو اری را به زمین می‌کوبد و دو تن دیگر به او تجاوز می‌کنند. خانم بانو اری مراتب را به پلیس گزارش می‌کند، این زوج فقیر که درآمد ماهانه‌شان چیزی در حدود هشت دلار در ماه است برای جبران هزینه‌های زندگی نوعی ظروف گلی را که خود می‌ساختند می‌فروختند، اهالی متعصب ده پس از آگاهی از ماجرا از خرید ظروف آنها خودداری می‌کنند، سرانجام شکایت خانم بانو اری به دادگاه ارجاع شد و دادگاه مهاجمان را به دلیل آنکه برخلاف اظهارات شاکتی از طبقات بالا نبوده بلکه جوانانی از طبقه پائین بوده‌اند تبرئه می‌کند، خانم بانو اری تسلیم نمی‌شود و از دادگاه تقاضای تجدید نظر در رأی می‌کند، او می‌گوید: «اگر تسلیم شوم هزاران زن دیگر را در معرض چنین اهانت‌هایی قرار داده‌ام».

اراده مبارزاتی چون بانو اری با مقاومت‌های گاه سخت از سوی مخالفان تغییرات اجتماعی روبرو است، گروه‌هایی نظیر ناسیونالیستهای «شبو سنا هندو» حزب بهارایتا جانا یا تحولات اخیر که بخش‌هایی عمده از آنها هم اکنون تحقق یافته است، و به ویژه احترام به حقوق زنان به مقابله برخاسته‌اند ولی بسیاری از فعالان و طرفداران تحولات اجتماعی معتقدند برای بازگشت به دوره‌ای که ملت از هیچ حقوقی برخوردار نبود بسیار دیر شده است؛ چراکه پول، وقت و انرژی زیادی برای فائق آمدن بر سنت‌های ناپسندی که بر اجتماع هند حکمفرما بود صرف شده است. جهان و جهانیان حتی سنت‌گرایان دیگر سنت‌های زشت را نمی‌پسندند.

ماخذ: مجله نیوزویک

برگردان از سرویس ترجمه گزارش، □